

Odpady problemowe

czyli co zrobić z zepsutą pralką, starą szafą, świetlówką czy przeterminowanymi lekami?

ODPADY PROBLEMOWE to wszelkiego rodzaju odpady, których nie należy wrzucać do zwykłych koszy na śmieci – informuje o tym przekreślony znak kubła na opakowaniu lub obudowie takiego produktu. Są to na ogół odpady wielkogabarytowe, które nie mieszczą się w zwykłych kontenerach oraz tzw. odpady niebezpieczne, zawierające toksyczne substancje, które z tego powodu nie mogą być kierowane na zwykłe składowiska. Do niebezpiecznych odpadów zaliczamy między innymi ZSEE (tj. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny), leki, kleje, smary i baterie.

Co?	ODPADY WIELKOGABARYTOWE stare łóżko, stół, szafa, materac itp.	BATERIE I AKUMULATORY	LEKI niezużyte i przeterminowane	URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE I ELEKTRONICZNE: lodówka, komputer, telefon komórkowy, zegarek itp. (ZSEE)	ŚWIETŁÓWKI, ŻARÓWKI ENERGOOSZCZĘDNE (ZSEE)	INNE farby, smary, lakiery, kleje itp.
Dlaczego nie można ich wyrzucić do zwykłego kosza na śmieci?	Odpady złożone z wielu materiałów, o dużych rozmiarach, niemieszczące się w zwykłym koszu na śmieci. Zawierają wiele surowców wtórnych, trudnych do rozdzielenia i posegregowania przez zwykłego użytkownika.	Zawierają metale ciężkie, takie jak: ołów, kadm, nikiel, cynk i rtęć. Ołów i rtęć wpływają trująco na ludzkie komórki oraz narządy, dodatkowo rtęć ma działanie rakotwórcze. Toksyczny kadm powoduje anemię. Baterie, wrzucone do zwykłych koszy na śmieci lub wyrzucone do środowiska, w procesie degradacji wydzielają szkodliwe związki. Jeśli substancje te trafią bezpośrednio do gleby, w następstwie przenikają do wód gruntowych, co prowadzi do skażenia środowiska.	Zawierają szereg niebezpiecznych związków chemicznych, które, po przedostaniu się do gleby lub wody, mogą doprowadzić do skażenia środowiska. Antybiotyki, rozpuszczone w wodzie gruntowej, mogą powodować wytworzenie u bakterii oporności, co może skutkować późniejszymi problemami w ich zwalczaniu.	Są to odpady złożone z wielu materiałów, zawierających niebezpieczne substancje, szkodliwe zarówno dla środowiska, jak i dla zdrowia ludzi: freon w lodówkach, rtęć w kineskopach czy ołów w połączeniach lutowanych. W związku z tym nie mogą być samodzielnie demontowane i segregowane. Podczas recyklingu odzyskuje się z nich przede wszystkim miedź, także prócz tego tak różnorodne materiały jak np: złoto i srebro z komputerów i telefonów komórkowych. Szklane dzwiczki z pralki mogą być natomiast przerobione np. na naczynia żaroodporne.	Są to odpady niebezpieczne, przede wszystkim ze względu na zawartą w nich rtęć. Uszkodzone, uwalniają do gleby, wody i powietrza tę toksyczną substancję, która kumulowana jest w organizmie ludzi w nerkach i wątrobie, co prowadzi do poważnych zaburzeń funkcjonowania organizmu i licznych chorób. Świetlówki mogą jednak zostać poddane recyklingowi, a wówczas aż 90% elementów i surowców, odzyskanych w wyniku tego procesu, może posłużyć do produkcji nowej świetlówki.	Ze względu na złożoność składu chemicznego oraz wydzielanie w trakcie rozkładu wielu niebezpiecznych substancji (benzenu, toluenu, pochodnych chloru), odpady te muszą podlegać specjalistycznej utylizacji. Wymienione substancje mają negatywny wpływ na zdrowie człowieka – powodują podrażnienie oczu, ogólne zatrucie organizmu i wzrost zachorowań na nowotwory, nie wolno więc wylewać ich do kanalizacji ani na trawnik, gdyż mogą doprowadzić do ciężkiego skażenia wód gruntowych i gleby.
Co zrobić z odpadem?	Oddać do lokalnego punktu zbiórki odpadów wielkogabarytowych lub skorzystać z organizowanych przez gminę zbiórek tego rodzaju odpadu (np. wystawek chodnikowych). Informacje na ten temat można uzyskać w urzędzie gminy.	Do specjalnych pojemników na baterie i akumulatory, znajdujących się w większych sklepach, szkołach oraz niektórych urzędach. Każdy konsument ma też prawo oddać zużyty akumulator czy baterię przy zakupie nowego, w ilości jeden do jednego.	Do specjalnych pojemników na leki, znajdujących się w specjalnie oznaczonych aptekach. Listę aptek przyjmujących przeterminowane leki w danym regionie, można znaleźć w Internecie.	Oddać do lokalnego punktu zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE) lub Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON). Każdy konsument ma prawo oddać zużyty sprzęt przy zakupie nowego towaru tego samego rodzaju, w stosunku jeden do jednego. Stary, niepotrzebny sprzęt, wciąż nadający się do naprawy, można przekazać do serwisu.	Oddać do lokalnego punktu zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE) lub Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON). Można także skorzystać z specjalnych pojemników na świetlówki i żarówki energooszczędne, znajdujących się w dużych sklepach, oferujących w swym asortymencie sprzęt elektryczny. Każdy konsument ma prawo oddać zużytą świetlówkę przy zakupie nowej, w ilości jeden do jednego.	Oddać do Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) lub skorzystać z organizowanych przez gminę zbiórek odpadów niebezpiecznych. Informacje na ten temat można uzyskać w urzędzie gminy.

Na terenie województwa pomorskiego edycję planisy sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, w ramach kampanii PORZĄDNE POMORZE oraz Programu Operacyjnego Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

Koordynator kampanii:
Stowarzyszenie Eko-Inicjatywa
www.porzadnepomorze.pl

Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Warszawie

